

Revisjon av kulturplanen for Farsund kommune

Status for kultur

Kunnskapsgrunnlag under arbeid

04.03.2025

Farsund
kommune

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Retning for kulturfeltet i Farsund	4
2.1 Kultur for alle	4
En av de viktigste prinsippene i både regjeringens og Farsunds kulturpolitikk er at kultur skal være tilgjengelig for alle. Dette innebærer å legge til rette for bred deltakelse uavhengig av alder, økonomisk bakgrunn eller funksjonsevne.	4
Forskning viser at tidlig innsats er viktig for å forebygge utenforskap blant ungdom, mens sosial isolasjon representerer en betydelig helseutfordring for eldre. Det betyr at det i årene som kommer blir avgjørende å ikke bare fremme inkludering og folkehelse, men også styrke samhold og mestring blant alle aldersgrupper.	4
2.2 Møteplasser og fellesskap	4
2.3 Innovasjon og utvikling	5
3. Overordnede føringer.....	5
3.1 Nasjonal kulturpolitikk og aktuelle kilder	5
3.2 Gjeldende lovverk og bestemmelser	7
3.3 Lokal kulturpolitikk	7
4. Bærekraftig kultur	8
5. Kultur i Farsund	9
5.1 Frivillige lag og organisasjoner	9
5.2 Arrangementer, festivaler og støtteordninger	10
5.3 Kulturarenaer, kulturhus og scenekunst	10
5.4 Kunstnere, kulturell og kreativ næring	11
5.4.1 Kino i Farsund	11
5.5 Kunst og kulturarv	11
5.5.1 Kunst.....	11
5.5.2 Kulturarv og museer	12
5.6 Organisering av kultur i kommunen	13
6. Farsund kulturskole	13
6.1 Tilbud og tjenester.....	14
Elevene deltar også med kunstneriske innslag rundt om i kommunen i samarbeid med forskjellige lokale kulturaktører, lag og foreninger.....	15
6.2 Kulturskolens rammeplan.....	15
6.3 Prisstrategi for kulturskolen	16
Farsund kommunes aktivitetskort har tidligere gitt mulighet for redusert pris eller friplass for de som går i kulturskolen. Dette har vært en viktig ordning for å sikre at økonomi ikke skulle være en barriere for deltakelse i kulturskolen. Imidlertid er denne ordningen avviklet fra og med 2025. Det	

er da viktig å finne alternative løsninger som sikrer at kulturskoletilbudet forblir tilgjengelig for alle barn og unge, uavhengig av foreldrenes økonomi.	16
7. Barn og unge i kulturen	16
7.1 Den kulturelle skolesekken (DKS)	17
7.2 Ung Kultur Møtes (UKM)	19
7.3. Ung kultur/ungdomsarbeid	19
7.3.1 Fritidsklubber Kommunen driver to fritidsklubber, Shadow og Ekko, som holder åpent fire ganger i uken. Klubbene er brukt av mange, noe som gir dem et trygt sted å være og delta i ulike aktiviteter.	20
7.3.2 Shadow	20
7.3.3 Ekko	20
7.3.4 Flipside.....	21
Flipside skatehall er Norges største innendørs skate og scoote-hall, som er åpent fire dager i uken. Her finner ungdommen fasiliteter som klatrevegg, foam pit og resi pad, som gir muligheter for både fysisk aktivitet og sosialisering.	21
7.4 MOT i Farsund	21
8. Farsund bibliotek	22
Farsund bibliotek er en viktig del av kommunens kulturtilbud og biblioteket har et tverrsektorielt perspektiv som favner både utdanning, livslang læring, kultur, folkehelse og stedsutvikling. I tillegg til hovedbiblioteket har vi også filial på Borhaug, som er samlokalisert med skolebiblioteket til Borhaug skole. Hovedbiblioteket fungerer som skolebibliotek for den fylkeskommunale videregående skolen, som kjøper skolebibliotektilbud tilsvarende en full stilling ved Farsund bibliotek. I 2024 hadde biblioteket cirka 35 000 besøk og et utlån på cirka 28 000 medier.	22
8.1 Åpningstider og tilgjengelighet.....	22
Farsund bibliotek har åpent mandag og fredag 10.00-15.00, onsdag og torsdag 10.00-19.00 og tirsdag 10.00-16.00. Det er tilrettelagt inngang fra skoleplassen med rampe og tilgang til heis. Borhaug filial har åpent tirsdag og torsdag 16.00-19.00. I tillegg til betjent åpningstid, skal det innføres ubetjent åpningstid (meråpent) ved Farsund bibliotek og Borhaug filial. Dette vil gi lånere tilgang til biblioteket utenom ordinær åpningstid.	22
8.2 Folkebibliotekets rolle	22
8.3 Tilbud og tjenester.....	23
8.4 Fysisk møteplass	23
8.5 Digitale kompetanse.....	23
8.6 Skolebibliotek	24
8.7 Avtaler for biblioteket	24
9. Kunst og kultur til seniorene våre	24
9.1 Den kulturelle gyngestolen (DKG)	24
10. Idrett og fysisk aktivitet	24

1. Innledning

Dette kunnskapsgrunnlaget er et foreløpig dokument som gir innsikt inn i status for kulturlivet i kommunen, og nasjonale og regionale føringer. Den inkluderer gjeldende lovverk, stortingsmeldinger og relevante studier, og skal fungere som et verktøy for å utarbeide kommunens kulturplan.

Formålet med revisjonen av kulturplanen er å oppdatere planen slik at den blir et egnet styringsredskap for utvikling av et bærekraftig kulturliv i Farsund kommune. Kulturplanen har som mål å vise retning for Farsund som kulturby frem mot 2030, reflektere kommunens mål for kunst og kultur og inspirere kulturaktørene i kommunen. Kulturplanen vil også ha en handlingsplan med tiltak. Disse vil være innspill til den årlige budsjettprosessen og til behandlingen av enkeltsaker.

Kulturplan skal bygge på Regjeringens Kulturmelding, St.Meld. 8 (2018–2019): «Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida», Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030, og grenser opp mot en rekke andre fagområder og planer i Farsund kommune.

Ifølge Kommuneplanens samfunnsdel 2018–2030, er visjonen for Farsund kommune:

Fristende, nyskapende – og best på natur og det gode liv.

Relevante delmål som underbygger visjonen og som kulturplanen skal bidra til å oppfylle:

L1: Farsund er en mangfoldig og inkluderende kommune

L2: Farsund kommune har et målrettet folkehelse- og likestillingsarbeid. Innbyggerne har et verdig livsgrunnlag og opplever mestring i eget liv

L3: Farsund er en positiv tilflytningskommune, særlig for unge mennesker og barnefamilier

L4: I Farsund deltar barn og unge aktivt i politiske prosesser.

L6: Farsund har et rikt kultur- tilbud der alle innbyggerne har mulighet til å delta

Gjennom innhenting av innspill fra publikum, skal planen reflektere innbyggernes ønsker og behov. Disse innspillene dokumenteres i et eget dokument som tas med videre i arbeidet med kulturplanen.

2. Retning for kulturfeltet i Farsund

Kulturlivet i Farsund er en viktig arena for å fremme samfunnsutvikling og folkehelse. Gode kulturtilbud skaper identitet, tilhørighet og fellesskap, og bidrar til å gjøre Farsund til et attraktivt sted å bo, arbeide og besøke.

Basert på målene i kommuneplanens samfunnsdel er det tre satsingsområder som er valgt for å peke ut retningen for Farsunds kulturpolitikk de neste fem årene. Disse er «kultur for alle», «møteplasser og fellesskap», og «innovasjon og utvikling».

2.1 Kultur for alle

En av de viktigste prinsippene i både regjeringens og Farsunds kulturpolitikk er at kultur skal være tilgjengelig for alle. Dette innebærer å legge til rette for bred deltakelse uavhengig av alder, økonomisk bakgrunn eller funksjonsevne.

Forskning viser at tidlig innsats er viktig for å forebygge utenforskap blant ungdom, mens sosial isolasjon representerer en betydelig helseutfordring for eldre. Det betyr at det i årene som kommer blir avgjørende å ikke bare fremme inkludering og folkehelse, men også styrke samhold og mestring blant alle aldersgrupper.

2.2 Møteplasser og fellesskap

Dette satsingsområdet skal bygge opp under Farsund som en positiv bo- og tilflytningskommune ved å skape levende møteplasser og fellesskap.

I tråd med Stortingets kulturmelding "Oppleve, skape, dele" (Meld. St. 18 (2020-2021)) er det et nasjonalt mål å styrke tilgangen til kunst og kultur for alle, uavhengig av alder, bakgrunn eller funksjonsevne. Dette understreker viktigheten av å utvikle og vedlikeholde fysiske møteplasser som er tilgjengelige og inkluderende for alle innbyggere.

Gode møteplasser og fellesskap er også avgjørende for å skape levende og attraktive lokalsamfunn. Fysiske møteplasser som kino, kulturhus, bibliotek, gallerier og offentlige uterom fungerer som arenaer for kulturelle uttrykk og fellesskap. Det skal være enkelt å være en engasjert kulturaktør i Farsund Kommune, hvor positive initiativer og tiltak blir møtt med velvilje og tilrettelegging.

2.3 Innovasjon og utvikling

Som i mange andre kommuner, står Farsund overfor demografiske endringer i årene som kommer. Det er ifølge kommunens samfunnsdelplan en forventet økning på 27 % i befolkningen over 67 år fra 2017 til 2030, mens aldersgruppen 20-66 år kun forventes å øke med 1 %.

I rapporten "NOU 2020:15 – Det handler om Norge – Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene" pekes det på flere viktige konkurransefortrinn for å tiltrekke personer med høy utdanning til distriktskommunene. Kultur spiller her i utredningen en sentral rolle i å gjøre en kommune attraktiv.

Et rikt kulturliv bidrar til et stimulerende og inspirerende miljø som skaper bolyst, og kommunen må jobbe for å tilrettelegge for å øke trivselen til de som bor her, gi folk lyst til å flytte hit, flytte hjem igjen etter endt utdanning, og lette rekruttering til arbeidsplasser i kommunen vår.

Satsing på kultur er en investering som gir resultater i form av at vi blir en attraktiv bokommune, hvor aktiviteten på kunst og kulturfeltet er høy hele året.

3. Overordnede føringer

For å sikre at kulturplanen bygger på en solid forankring i nasjonal kulturpolitikk og strategier, er det tatt utgangspunkt i flere sentrale føringer og planer som peker ut retningen for utvikling av kulturfeltet i Norge. Disse fungerer som veivisere for lokal prioritering:

3.1 Nasjonal kulturpolitikk og aktuelle kilder

Regjeringens kulturmelding: Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida

Kulturmeldingen legger grunnlaget for norsk kulturpolitikk og fremhever kulturens betydning for demokrati, mangfold og inkludering. Den gir retning for å sikre at alle har tilgang til kultur, og styrker kunstens rolle som en drivkraft for samfunnsutvikling.

(<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-8-20182019/id2620206/>)

Stortingsmelding om barne- og ungdomskultur

Denne stortingsmeldingen setter barn og unge i sentrum for kulturpolitikken. Den understreker at barne- og ungdomskultur skal være tilgjengelig, relevant og skape rom for medvirkning, noe som er avgjørende for å bygge et bærekraftig og inkluderende samfunn. Les mer:

(<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20202021/id2838047/>)

Meld. St. 22 (2022–2023) Kunstnarkår

Denne stortingsmeldingen presenterer regjeringens mål om å forbedre kunstneres økonomiske og sosiale vilkår. Den understreker betydningen av forutsigbarhet, styrking av stipender, og økt mangfold i kunstfeltet. (www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-22-20222023/id2965455/)

Stortingsmelding 18 (2020–2021) «Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og

unge»

Meldingen understreker at alle barn og unge, uavhengig av bakgrunn, skal ha tilgang til et mangfoldig kulturliv og muligheten til å delta, skape, lære og mestre.

(www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-22-20222023/id2965455/)

Meld. St. 22 (2022–2023) Kunstnarkår

Meldingen presenterer regjeringens mål om å forbedre kunstneres økonomiske og sosiale vilkår. Den understreker betydningen av forutsigbarhet, styrking av stipender, og økt mangfold i kunstfeltet.

Strategien skal sikre at flere kunstnere kan leve av sitt virke og bidra til et dynamisk kunst- og kulturliv (www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-22-20222023/id2965455/)

Stortingsmeldingen "Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge" (Meld. St. 18, 2020–2021)

Meldingen understreker viktigheten av å tilby barn og unge tilgang til et mangfoldig kulturliv, hvor de både kan delta i og skape kunst og kultur. (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20202021/id2839455/?ch=1>)

Nasjonal bibliotekstrategi: Rom for demokrati og dannelse

Bibliotekstrategien løfter frem biblioteket som en nøkkelaktør i kulturformidling, læring og offentlig debatt. Den understreker bibliotekets rolle som en gratis og tilgjengelig møteplass som fremmer demokratisk deltakelse og dannelse. (<https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-idrett-og-frivillighet/bibliotekstrategi/id2654330/>)

Ny rammeplan for kulturskolene

Rammeplanen gir klare føringer for kvalitet og mangfold i kulturskolene, og fremhever viktigheten av kunstnerisk utvikling for barn og unge. Den legger vekt på lokal tilpasning, inkludering og elevmedvirkning. (<https://www.kulturskoleradet.no/rammeplan>)

Regjeringens Fritidserklæring

Fritidserklæringen sikrer at alle barn og unge har mulighet til å delta i minst én fritidsaktivitet, uavhengig av økonomiske eller sosiale barrierer. Dette prinsippet er sentralt for å fremme deltakelse og redusere utenforskap i Farsunds kulturtilbud. (<https://www.regjeringen.no/no/tema/barn-og-unge/fritidserklaering/id2520738/>)

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet.

(<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20232027/id2985764/>)

Sjekklista for Kulturen 9, utarbeidet av NOKU – Norsk kulturforum

Sjekklisten gir et rammeverk for kommuner til å evaluere og utvikle sin lokale kulturpolitikk. Den gir

konkrete anbefalinger for å sikre at kulturtilbudene er tilgjengelige, inkluderende og bærekraftige. (<https://www.noku.no/sjekklista>)

Kulturindeksen, utarbeidet av Telemarksforskning

I denne rapporten presenterer Telemarksforskning tall fra Norsk kulturindeks som sier noe om statusen for kulturlivet i Farsund. Dette blir sammenlignet med andre kommuner og gjennomsnittet for hele landet. (<https://kulturindeks.no/rapport>)

3.2 Gjeldende lovverk og bestemmelser

Kulturenheten i Farsund er underlagt en rekke lovverk og bestemmelser som sikrer kvalitet og tilgjengelighet for alle:

Kulturloven: Gir overordnede retningslinjer for offentlig kulturpolitikk og sikrer at alle har rett til å delta i kulturlivet. Det er kommunens oppgave å sørge for dette, på tross av bakgrunn og økonomi. (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2007-06-29-89>)

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (om kulturskole): Regulerer blant annet kulturskoletilbudet som en del av opplæringen. (https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2023-06-09-30/KAPITTEL_7-3#%C2%A726-1)

Lov om folkebibliotek: Fastsetter folkebibliotekets rolle som en åpen og gratis tjeneste for kunnskap og kultur. (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1985-12-20-108>)

Lov om bibliotekvederlag: Regulerer vederlag til forfattere og andre rettighetshavere for utlån av verk fra bibliotek. (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1987-05-29-23>)

Lov om kulturminner – kulturminneloven: Beskytter kulturminner og kulturmiljøer av nasjonal verdi. (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1978-06-09-50>)

Åndsverksloven: Regulerer opphavsretten og beskytter skapende arbeid. (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-40>)

Personvernloven: Sikrer at personopplysninger behandles i tråd med grunnleggende rettigheter og friheter. (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38>)

FNs barnekonvensjon: Sikrer barns rettigheter, inkludert retten til kultur og fritid. (<https://www.unicef.no/fns-barnekonvensjon>)

3.3 Lokal kulturpolitikk

Frivillighetserklæringen

Denne ble vedtatt av Farsund kommunestyre 24.05.2018, sak 18/29. Kommunen skal så langt det lar seg gjøre legge forholdene til rette for at frivilligheten skal blomstre.

Kommuneplanens samfunnsdel 2018–2030

Kommuneplanens samfunnsdel 2018–2030 vektlegger tidlig innsats for barn og unge, inkludering og

helsefremmende arbeid.

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2022–2029

Farsund kommunes "Plan for idrett og fysisk aktivitet 2022–2029" har som hovedmål å fremme fysisk aktivitet og idrett blant innbyggerne, med særlig vekt på barn og unge. Planen støtter opp under nasjonale mål om barn og unge, og sikre at tilbudene er av høy kvalitet.

Kulturminneplan for Farsund

Farsund har en egen kulturminneplan. Årsaken til dette er at det finnes kulturminner og kulturmiljøer i et så stort omfang og med et så stort spenn i tid, at kommunen for lengst er plassert på Norgeskartet som en av landets viktigste kulturminnekommuner.

Oppvekstplan for Farsund kommune 2023-2028

Oppvekstplanen for Farsund kommune fokuserer på utvikling og forbedring av barnehager og skoler fra 2023 til 2028, med mål om å styrke det pedagogiske tilbudet og skape et inkluderende læringsmiljø for alle barn.

4. Bærekraftig kultur

Kultur spiller en sentral rolle i å bygge inkluderende lokalsamfunn, fremme livslang læring og bevare vår kulturelle arv. Gjennom å jobbe med FNs bærekraftsmål kan vi bidra til å oppfylle noen av målene for de valgte satsingsområdene: Folkehelse, likestilling og klima og miljø.

FNs bærekraftsmål er et globalt rammeverk for å fremme sosial, økonomisk og økologisk bærekraft, og er derfor viktig i utformingen av nasjonal og lokal kulturpolitikk. Basert på målene i kommunens samfunnsdelplan, vil det i kulturplanen bli spesielt lagt vekt på tre av FNs mål: mål 3, 10 og 11.

Mål 3: God helse og livskvalitet

Farsund kommune vil fremme kulturelle aktiviteter som styrker fysisk og psykisk helse og velvære. Dette omfatter støtte til lokale lag og foreninger og frivillige kulturaktører og arrangementer som fremmer det gode liv.

Mål 10: Mindre ulikhet

Sosial bærekraft er en viktig bærebjelke, og kommunen skal fokusere på å sikre og bygge et inkluderende samfunn hvor alle har like muligheter. Kulturaktiviteter vil være tilrettelagt slik at de er tilgjengelige og passende for hele befolkningen, for å dermed bidra til å redusere utenforskap og fremme tilhørighet.

Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Kultur er en drivkraft for stedsutvikling og bidrar til å skape levende, bærekraftige og inkluderende lokalsamfunn. Kulturrenheten vil utvikle og fremme offentlige møteplasser, festivaler og kulturarrangementer som styrker lokal identitet og fellesskapsfølelse, og som bidrar til en forbedret livskvalitet for innbyggerne, og økt bo- og besøkslyst.

Ved å forankre disse tre bærekraftsmålene i kulturplanen, vil vi jobbe mot å skape et mer robust og inkluderende samfunn, med et kulturelt mangfold, god sosial bærekraft og bo- og besøksattraktivitet.

KS har utviklet en serie om hvordan kultur kan være en sterk bidragsyter til å nå FNs bærekraftsmål, og understreker betydningen av kultur i arbeidet for en bærekraftig utvikling. KS mener at kultur ikke bare har en verdi i seg selv, men også skaper positive ringvirkninger for eksempel ved å styrke demokratiet og gjøre samfunnet mer inkluderende. (<https://www.ks.no/fagomrader/barn-og-unge/kultur/kultur-er-barekraft/>)

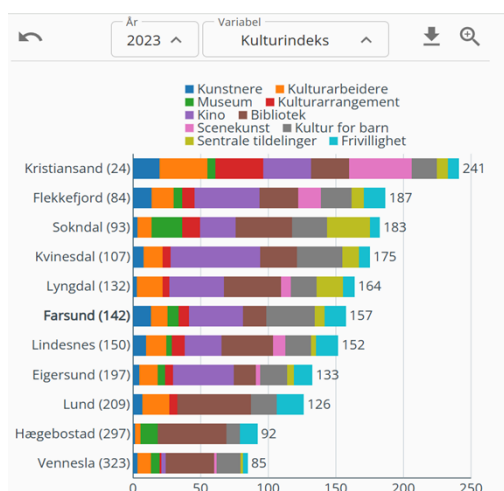
5. Kultur i Farsund

Farsund er en by med et rikt og variert kulturliv med mange aktører, kjent for sine festivaler, museer, aktive foreningsliv og mye mer. Byens unike historie gjenspeiles i flere deler av kulturlivet, som trekker både lokalbefolkning og besøkende.

Farsund er også anerkjent for sine rike kulturminner, byggestil, kystkultur og kulturelle historie. Det er ikke uten grunn at kommunen regnes som en av Norges fremste kulturminnekommuner.

Farsund kommune rangeres hvert år på kulturindeksen som utarbeides av Telemarkforskning. Kulturindeksen måler en rekke faktorer, inkludert eksempelvis bibliotektilbud, festivalaktivitet, og støtte til kunst og kultur, og gir et detaljert bilde av status. Flere av områdene er vi sterke på.

Ifølge den nyeste rapporten fra Norsk Kulturindeks for 2023 har kommunen klatret på rangeringen til en 142. plass av totalt 357 kommuner.

Figur: Figuren over viser plasseringen til Farsund i Norsk kulturindeks (142). Figuren viser også hvordan de ulike kategoriene påvirker plasseringen.

5.1 Frivillige lag og organisasjoner

Frivilligheten er en nøkkelkomponent i Farsunds brede kulturtilbud, som ikke bare øker trivselen blant innbyggerne, men også gjør kommunen mer attraktiv for tilflyttere og tilbakeflyttere.

Kommunen må så langt det lar seg gjøre legge forholdene til rette for frivillige som ønsker å løse

samfunnsoppgaver. Dette er nedfelt i Frivillighetserklæringen som ble vedtatt av Farsund kommunestyre 24.05.2018, sak 18/29. ([Frivillighetserklæringen](#))

Farsund kommune har mange frivillige lag og foreninger. Disse tilbyr alt fra babysang til aktivitet for eldre. Medlemmene gjør en fantastisk jobb med å arrangere aktiviteter og skape aktivitet i hverdagen for oss som bor her. Arbeidet som gjøres tilsvarer mange årsverk i offentlig sektor. Tilbudet som de frivillige organisasjonene gir, er viktige for innbyggernes trivsel.

Hvert år kan lag og foreninger i kommunen søke om midler til drift. Søknadssummen er stor i forhold til det som er bevilget fra politikerne, men tilbakemeldingene er at alle former for tilskudd er kjærkomment. Det er politisk vedtatt at korps, barn og unge skal prioriteres. Det kan søkes om driftsmidler til lag og foreninger, og prosjektmidler til festivaler, arrangementer og aktiviteter innen kulturfeltet. Kulturkontoret abonnerer på «Tilskuddsportalen», der lag og foreninger selv kan søke om tilskudd fra forskjellige aktører.

Fokus: Stimulere til økt aktivitet og deltakelse i frivillige lag og foreninger

5.2 Arrangementer, festivaler og støtteordninger

Farsund har flere store festivaler og arrangementer som Amercian Festival, Farsund Folk Festival, Borhaugdagen og Kaperdagene. Mange støttes av tilskuddsordninger fra kommunen som fremmer kultur og frivillig aktivitet, noe som er med på å gi trygghet og forutsigbarhet for arrangørene. Festivalene har til dels svært ulikt innhold og uttrykk, men felles for dem er at både tilreisende og lokalbefolkning møter hverandre og får opplevelser sammen.

Arrangører som har årlige faste arrangementer, er fra 2019 satt inn som faste tilskudd fra kommunen. Det er gjort for å skape forutsigbarhet og mulighet til å planlegge langsiktig. I 2024 åpnet kommunen for årlige søknader og innførte treårige avtaler for nye og eksisterende aktører.

Fokus: Opprettholde et høyt aktivitetsnivå og videreutvikle dette i tråd med forutsetningene

5.3 Kulturarenaer, kulturhus og scenekunst

I Farsund har vi mange flotte steder som brukes til kultur og samlinger, både innendørs og utendørs. Alt fra kirker og menigheter, grendehus til idrettshaller og utesteder spiller en rolle i å gjøre kulturlivet levende. En del grendehus som Spind grendehus eller Vanseheim kan derfor søke støtte fra Farsund kommune. Ekko flerbrukshus fungerer i dag som en viktig arena for kulturaktiviteter, med kino, kulturskole og fritidsklubb under samme tak. Det er imidlertid et behov for en arena tilpasset større kulturarrangementer, for å tiltrekke seg store produksjoner og aktører som Riksteateret.

Farsund har mange uteområder hvor arrangementer kan holdes under åpen himmel, slik som Selvaagparken, Gallerihagen ved Lista fyr, Byparken, Borggården, Farøyparken, Paradisbukta, Alcoa miljøpark, Varbak og Torvet.

For de som ønsker noe mer urbant er Backes Bu et nyoppusset kulturens hus i byen som kan leies til forskjellige formål. Slike arenaer gir fleksibilitet og passer til både små, intime arrangementer og noe større samlinger.

Farsund har en rekke kirker og menigheter, som er viktige møteplasser og arrangement- og kulturformidlere.

Fokus: Legge til rette for et større kulturtilbud med bla. teater, konserter og scene-forestillinger for å styrke kommunens helårslige kulturattraktivitet

5.4 Kunstnere, kulturell og kreativ næring

Et av virkemidlene for å gjøre Farsund til en attraktiv bostedskommune og for etablering av næringsvirksomhet, er en tydelig og god kulturpolitikk.

Farsund har et rikt kulturelt og kreativt miljø som spiller en viktig rolle i lokalsamfunnet. Farsund har flere muligheter for **fokusområder** for å styrke kulturnæringen og bedre vilkårene for profesjonelle kunstnere:

1. **Økt støtte til kunstnere:** Kommunen kan etablere lokale kunstnerstipender eller utvekslingsprogrammer for utvikling og samarbeid.
2. **Utvikling av kulturnæring:** Den kulturelle og kreative næringen i Farsund kan vokse ved å tilby attraktive etableringsordninger, som rimelige arbeidslokaler og tilgang til utstyr.
3. **Samarbeid med lokalsamfunnet:** Et sterkere samarbeid mellom profesjonelle kunstnere, lokale kulturarrangører og skoler kan skape synergier.

En sterk kulturnæring bidrar ikke bare økonomisk, men har også betydning for kommunens omdømme og attraktivitet.

5.4.1 Kino i Farsund

Farsund kino viser film minst 360 dager i året. Kino er det kulturtilbudet som størst andel av befolkningen benytter seg av i Norge. Farsund kommune har siden 2010 leid ut kulturhuset til Kino Sør AS gjennom en drifts- og utleieavtale. Samarbeidet har fungert svært godt og Kino Sør AS har styrket tilbudet betydelig. Farsund kommune bruker mindre på kinodrift nå enn da vi drev kinoen selv, samtidig som kinotilbudet er mye bedre.

De arrangerer hvert år Barnas filmfestival og tilbyr skolekino til våre elever. I tillegg arrangeres Seniorkino en tirsdag i måneden i samarbeid med Farsund eldreråd. Dette mangfoldige tilbudet bidrar til å styrke det kulturelle tilbudet i kommunen og gir innbyggerne tilgang til et bredt spekter av filmopplevelser.

Fokus: Sikre et stabilt og bredt kinotilbud i fremtiden

5.5 Kunst og kulturarv

5.5.1 Kunst

Lista er Norges svar på Skagen. Her er himmelen høy og lyset spesielt. Til alle tider har kunstnere latt seg inspirere av landskapet her.

Kunstpunkt Lista på Lista fyr drives i samarbeid med Agder Kunstsenter. Her vises kunst av profesjonelle kunstnere fra Agderfylkene.

Farsund kommune har en stor kunstsamling som består av malerier, grafikk og skulpturer. Samlingen er spredd i og utenfor offentlige bygg, i gatene i Farsund, og i landskapet. Kunsten er registrert av kulturenheten og det finnes et utvalg av kommunens kunst i Norsk Kunstdatabase (NKDB), som vi forvalter. Denne kan alle interesserte se på nett.

Farsund by har gatekunst i gatekryssene i Kirkegaten, Storgaten og Torvgaten. Det er også gatekunst flere steder i kommunen, og kommunen har en egen kunstkomité som har ansvar for utsmykking av nye bygg og uterom.

Vest-Agder-museet Lista har en samling skulpturer av kommunens store billedhugger Mathias Skeibrok på Nordberg fort. Museet har også andre kunstutstillinger i løpet av året.

Galleri Farsund har kunstutstillinger hele året, og samarbeider blant annet med Farsund kunstforening og DKS (Den kulturelle skolesekken).

Fokus: Tilrettelegge for gode muligheter for kunstmiljøet

5.5.2 Kulturarv og museer

Farsund kommune har et rikt museums- og kulturliv, med viktige kulturinstitusjoner som Lista museum, Listeskøyta Kystkultursenter og Lista fyr, som er viktige for lokalhistorien. Museene er ikke bare bevarere av lokal historie og kultur, men er sentrale samarbeidspartnere i utviklingen av regionens kulturelle landskap og for å fremme en helhetlig kulturell utvikling.

Farsund har kulturminner og kulturmiljøer i et så stort omfang og med et så stort spenn i tid og typer at kommunen for lengst er plassert på Norgeskartet som en av landets viktigste kulturminnekommuner. Multiconsult ved Frans Arne Stylegar ble engasjert for å skrive kulturminneplan for Farsund kommune, og arbeidet ble ferdigstilt i 2019. Se egen plan [her](#).

Planen tar utgangspunkt i:

- **Fornminner:** Kartlegging og bevaring av historiske spor fra førhistorisk tid, inkludert gravhauger, steinalderboplasser og andre arkeologiske funn.
- **Krigsminner:** Ivaretagelse av kulturminner knyttet til andre verdenskrig og tidligere militærhistorie, som festningsverk, bunkere og andre relikvier.
- **By og tettsteder:** Fokus på bevaring av historiske bygningsmiljøer og utvikling av kulturarv i urbane og tett befolkede områder.
- **Kirker og kirkesteder:** Sikring og vedlikehold av gamle kirker, kirkegårder og andre steder av religiøs og historisk betydning.
- **Det amerikanske Lista:** Fremheving og bevaring av Listas unike tilknytning til USA, inkludert byggeskikk og historier knyttet til utvandring.
- **Uthavner:** Dokumentasjon og bevaring av uthavner som historiske og maritime knutepunkt for handel og fiske.
- **Samferdsel:** Kartlegging av historiske veier, broer, jernbaner og andre infrastrukturer som har formet regionens utvikling.

- **Kulturlandskap:** Bevaring og forvaltning av kulturlandskap som reflekterer samspillet mellom mennesker og natur over tid, inkludert gamle gårdsbruk, steingjerder og beiter.

5.6 Organisering av kultur i kommunen

Kultur- og fritidsenheten har et bredt og sammensatt ansvarsområde som omfatter tildeling av drifts- og kulturmidler, organisering av arrangementer, prisutdelinger, kunst- og kulturtiltak, fritidsrelaterte aktiviteter, forvaltning av kulturspillemidler, kulturminnevern, og drift av bibliotek, kulturskole og ung kultur/ungdomsarbeid. Videre har enheten ansvar for kulturell verdiskaping knyttet til kulturarv, navnesaker, veinavn, ungdomsråd, og koordinering av initiativ som Kulturelle Skolesekk og Spaserstokk. Enheten samarbeider også med driftere av Farsund kino og Lista museum.

Enheten ledes av en enhetsleder, og består av en kulturist som arbeider med fag og koordinering innen kultur- og fritidsrelaterte saker. Kultur- og fritidsenheten består videre av tre avdelinger: kulturskole, ung kultur/ungdomsarbeid og bibliotek.

6. Farsund kulturskole

Visjon: En arena for mangfold og kreativitet

Kulturskolens samfunnsoppdrag og formål er forankret i opplæringslovens kapittel 261, som slår fast at alle kommuner skal ha et kulturskoletilbud:

- 26-1 Kulturskole: Kommunen skal ha eit tilbod om kulturskole til barn og unge, organisert i tilknytning til skolen og kulturlivet.
- 26-2 Formålet med kulturskolen: Kulturskolen skal leggje til rette for at elevane får delta i ulike aktivitetar der dei får lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstnariske uttrykk, i eit trygt og godt skolemiljø.

(Kilde: Rammeplan for kulturskolen-kulturskole for alle, 2025)

Kulturskolen har som mål at:

- Alle barn og unge har tilgang til relevant og tilpasset kunst- og kulturfaglig opplæring av høy kvalitet i et trygt og godt skolemiljø.
- Alle barn og unge som er kvalifiserte for det, får tilgang til kunstfaglig fordypning, som kan danne grunnlag for videregående og høyere utdanning innen kunst- og kulturfag
- alle kulturskolens elever og andre som møter kulturskolens tilbud, får mulighet til å utfolde seg kunstnerisk.
- Alle kulturskolens elever og andre som møter kulturskolens tilbud, får mulighet til å styrke sin sosiale og kulturelle kompetanse og finne sin egen stemme i samfunnets fellesskap.
- Alle kulturskolens elever og andre som møter kulturskolens tilbud, styrkes i sin evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg.
- Alle innbyggerne i kommunen opplever kulturskolens tilbud som godt synlige, relevante og inkluderende.

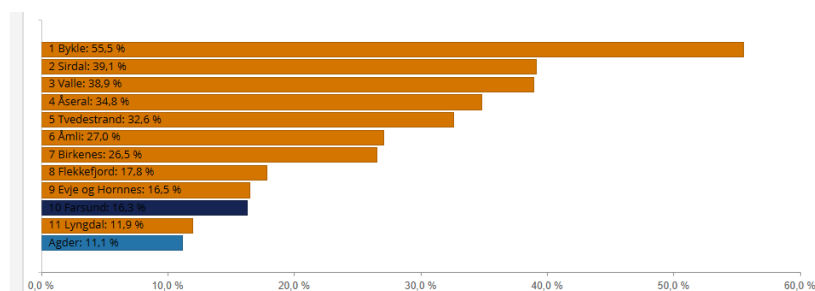
For å være en kulturskole for alle, er kulturskolen en bidragsyter innenfor arbeidet med inkludering og innenforskap. Kulturskolen bidrar med arenaer for tilhørighet, fellesskap og deltakelse, med strukturer og innhold som ikke ekskluderer, men inviterer til deltakelse. Ved å være bevisst på kulturskolens potensial som inkluderende kraft i lokalsamfunnet kommer kulturskolen nærmere visjonen kulturskole for alle.

Kultur er bærekraft, fordi kultur gir oss kraft til å bære våre egne liv og det samfunnet vi er en del av. Med sitt verdigrunnlag og sin praksis knytter kulturskolen personer og lokalsamfunn sammen. Slik bidrar kulturskolen til bærekraft både for den enkelte og for samfunnet.

Kulturskolen gir kunst- og kulturfaglig opplæring som ivaretar barn og unges behov for, og rett til, å delta i kunst- og kulturlivet. Kulturskolen er tydelig til stede i det lokale kunst- og kulturlivet. Den tilbyr barn og unge meningsfulle aktiviteter og støtte og retning på veien mot det profesjonelle kunst- og kulturfeltet. En kulturskole for alle innebærer at alle opplever kulturskolens tilbud som relevante og inkluderende, uavhengig av hvilken bakgrunn og hvilke forutsetninger de har.

Kulturskolen har et spesielt ansvar for barn og unge, men har mer å tilby: til voksne og eldre, og til hele lokalsamfunnet. I lokalsamfunnet skal alle få møte kunsten og kulturen – i tett sammenheng med skole og fritidslivet. Som aktiv forvalter av kunst- og kulturarv har kulturskolen et tilbud som berører alle som bor i kommunen, gjennom hele livet.

Farsund kulturskole hadde i 2024 280 elever og 50 søkere på venteliste. Dekningsgraden blant grunnskoleelever (6-15) i kommunen er 16% i 2024.

Figur: Figuren over viser andelen elever i kulturskolen i alderen 6-15 år.

Farsund kulturskole holder til i egne lokaler i 3. etasje på Ekko der det meste av undervisningen foregår. I tillegg har kulturskolen Musikkaruselltilbud for de yngste på barneskolene i kommunen. Undervisning i ballett og moderne dans foregår hovedsakelig i Festsalen på Husan. I tillegg har vi hatt Hip Hop-grupper og en Barnedans-gruppe (3-5 år) på Musikkens Hus og på FUS. Musikkcontaineren brukes fast til øving for band og Sound of Happiness øver fast i kantina på LUS.

Ansatte: Kulturskolen har 8 lærere i til sammen ca 3,8 årsverk. Dirigenter og instruktører er ansatt i til sammen 1,2 årsverk. Kulturskolen i Farsund ledes av kulturskolerektor.

6.1 Tilbud og tjenester

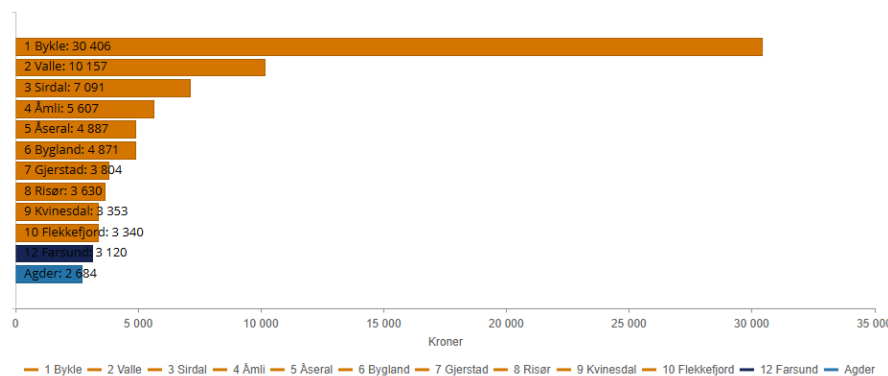
Farsund Kulturskole har i dag et variert undervisningstilbud for barn, unge og voksne. Skolens visjon er å være en kreativ møteplass for kunst- og kulturfaglig læring, uttrykk og opplevelse. Kulturskolens åpningstider er mandag til fredag og følger skoleåret.

- Kulturskolens sang og instrumentaltilbud er: Vokal, piano, gitar, el.bass, trommer, saksofon, fløyte, klarinett, trekkspill, Spill i band, samspill, Musikkarusell, Sound of Happiness-kor, Senior-kor, aspirantopplæring og musikkterapi.

- Kulturskolen tilbyr ballett og moderne dans, hip hop, barnedans, og visuell kunst i grupper.
- Musikkterapeuten jobber med kor for mennesker med spesielle behov, senior-kor og individuelle elever.
- Barnekorps kjøper tjenester av kulturskolen i form aspirantopplæring og gruppeundervisning.

Kulturskolen arrangerer egne konserter, kurs, forestillinger og utstillinger i løpet av året. Elever er også ofte med under UKM. Sound of Happiness-koret og Seniorkoret Optimistene arrangerer konserter alene og sammen med andre kulturaktører i kommunen, til stor glede for publikum. Disse tilbudene betyr svært mye for de som er med, og er helsebringende og forebyggende tilbud kulturskolen er stolt av.

Elevene deltar også med kunstneriske innslag rundt om i kommunen i samarbeid med forskjellige lokale kulturaktører, lag og foreninger.

Figur: Figuren over viser netto driftsutgifter til kulturskoler per innbygger i alderen 6-15 år.

6.2 Kulturskolens rammeplan

Kulturskolens rammeplan er et viktig dokument som setter rammene for hva kulturskolen skal tilby, hvordan undervisningen skal foregå, og hvilke mål som skal nås. Den nye rammeplanen, "Kulturskole for alle", ble publisert 1. januar 2025 ([Kulturskolerådet](#)).

Som kulturskoleeier har kommunen det overordnede ansvaret for kvaliteten i kulturskolen.

Kulturskolen er en del av kommunens helhetlige tjenestetilbud knyttet til oppvekst, utdanning, kultur og helse, og den inngår i kommunens plandokument. God helse kan handle om opplevelse av livskvalitet og mestring av eget liv. Deltakelse i kulturelle aktiviteter, for eksempel gjennom kulturskolen, gir mestringsfølelse og tilhørighet og bidrar til god psykisk helse

Kulturskolen skal være for alle, og kommunen sikrer alle barn og unge like muligheter til å delta i kulturskolens tilbud.

Kommunen har det overordnede ansvaret for at kulturskolen har kvalifiserte lærere, og for kvalitets- og kompetanseutvikling i kulturskolen på linje med skoleverket ellers. Dette innebærer også å sikre kultur- skolelærerne tilgang til et relevant videre- og etterutdanningstilbud på linje med andre lærere og ansatte i kommunen.

Kulturskolerådet understreker at det er avgjørende for utviklingen av skoleslaget at både lærergruppe og ledelse får muligheter til etter- og videreutdanning i læreplanarbeid for å bidra i implementeringen av ny rammeplan og tilhørende fagplaner.

Gjennom en grundig tilpasning av lokale planer og investering i kompetanseutvikling, kan Farsund kommune sikre at kulturskolen tilbyr et kvalitetsrikt og inkluderende tilbud som er i tråd med de nasjonale føringene i "Kulturskole for alle".

6.3 Prisstrategi for kulturskolen

Farsund kulturskole har som mål å tilby et bredt og inkluderende undervisningstilbud til barn og unge i kommunen. For å oppnå dette har skolen hatt en prisstrategi som har holdt elevavgiften på et nivå, som sikrer at kulturskoleplassene er tilgjengelige for flest mulig.

Farsund kommunes aktivitetskort har tidligere gitt mulighet for redusert pris eller friplass for de som går i kulturskolen. Dette har vært en viktig ordning for å sikre at økonomi ikke skulle være en barriere for deltakelse i kulturskolen. Imidlertid er denne ordningen avviklet fra og med 2025. Det er da viktig å finne alternative løsninger som sikrer at kulturskoletilbudet forblir tilgjengelig for alle barn og unge, uavhengig av foreldrenes økonomi.

Fokus: Utvikle kulturskolen videre med flere og varierte gruppetilbud, arrangementer, forestillinger og aktiviteter som når ut til mange.

7. Barn og unge i kulturen

Farsund kommune er kjent for sitt kulturtilbud til barn og unge, som fremmer gode oppvekstsvilkår. Barn og unge involveres aktivt og har innflytelse over egne fritidsaktiviteter, i tråd med «Fritidserklæringen» fra 2022 og FNs konvensjon om barns rettigheter. Kommunens barne- og ungdomsarbeid er også godt forankret i sentrale planer og strategier, noe som sikrer en helhetlig tilnærming til kulturtilbudet som spiller både nasjonale mål og lokale prioriteringer.

Kommuneplanens samfunnsdel 2018–2030: Barne- og ungdomsarbeidet i Farsund kommune er i tråd med Kommuneplanens samfunnsdel 2018–2030, som vektlegger tidlig innsats for barn og unge, inkludering og helsefremmende arbeid. Gjennom tilbud som fritidsklubber, Flipside skatehall og MOT, arbeides det aktivt for å forebygge utenforskap, mobbing og ensomhet blant ungdom. Disse initiativene støtter opp under strategiene i samfunnsdelplanen, som fokuserer på å fremme egenmestring og redusere levekårsutfordringer.

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2022–2029: Farsund kommunes "Plan for idrett og fysisk aktivitet 2022–2029" har som hovedmål å fremme fysisk aktivitet og idrett blant innbyggerne, med særlig vekt på barn og unge. Planen støtter opp under nasjonale mål om barn og unge, og sikre at tilbudene er av høy kvalitet. Gjennom ulike tiltak og investeringer i idrettsanlegg og aktiviteter, arbeider kommunen for å skape et inkluderende og helsefremmende miljø for ungdommen.

"Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge": I Stortingetsmeldingen "Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge" (Meld. St. 18, 2020–2021) understrekes viktigheten av å tilby barn og unge tilgang til et mangfoldig kulturliv, hvor de både kan delta i og skape kunst og kultur. Meldingen fremhever at kultur er mer enn bare underholdning; det er en arena for deltakelse, inkludering, ytringsfrihet og estetisk utfoldelse ([Regjeringen](#)).

NOVA: Studier fra NOVA som rapporten "Fritidsklubber i et folkehelseperspektiv" (2019), understreker at fritidsklubber spiller en avgjørende rolle i ungdommers sosiale og emosjonelle utvikling. Studien viser at ungdom som deltar i slike klubber, har bedre psykisk helse, sterkere sosiale relasjoner og lavere forekomst av problematferd sammenlignet med de som ikke deltar. Dette understreker viktigheten av fritidsklubber som trygge møteplasser hvor ungdom kan engasjere seg i ulike aktiviteter, styrke sine sosiale ferdigheter og bygge selvtillit ([Ungdom og Fritid](#)).

Videre viser forskning at ungdommer som deltar i fritidsklubber, har høyere sannsynlighet for å utvikle positive sosiale relasjoner og engasjere seg i samfunnsbyggende aktiviteter. Dette understreker viktigheten av å tilby slike møteplasser for å støtte ungdommers helhetlige utvikling ([Utdanningsforskning](#)).

Ungdata 2022: Ungdata er en nasjonal undersøkelse som kartlegger ungdoms livssituasjon, trivsel og aktiviteter. I Farsund kommune ble det gjennomført en Ungdata-undersøkelse blant elever på videregående skole i 2022. Rapporten gir innsikt i ungdommens deltakelse i ulike fritidsaktiviteter, inkludert organisert fritid som ungdomsklubber.

Ifølge rapporten deltar 75 % av ungdommene i Farsund i organisert fritid, som inkluderer aktiviteter som tilbys av ungdomsklubber. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet på 65 %.

Når det gjelder spesifikke aktiviteter, viser rapporten at 60 % av ungdommene i Farsund deltar i idrettsaktiviteter, 50 % er involvert i musikk eller teater, og 40 % deltar i andre kulturelle aktiviteter. Disse aktivitetene gir ungdommene trygge og støttende arenaer for sosialt samvær og personlig utvikling. Disse funnene understreker viktigheten av ungdomsklubber og lignende tilbud i Farsund kommune. (Kilde: Ungdata-rapporten for Farsund kommune, videregående skole, 2022)

Fritidserklæringen 2022: Regjeringen har i 2022 fornyet Fritidserklæringen, et samarbeid mellom regjeringen, kommunene, frivilligheten og andre aktører. Erklæringen forplikter partene til å sikre at alle barn og unge har mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre, uavhengig av foreldrenes sosioøkonomiske status. Dette bygger på FNs konvensjon om barnets rettigheter, artikkel 31, som anerkjenner barnets rett til hvile, fritid og deltakelse i lek og kulturelle aktiviteter ([Regjeringen](#))

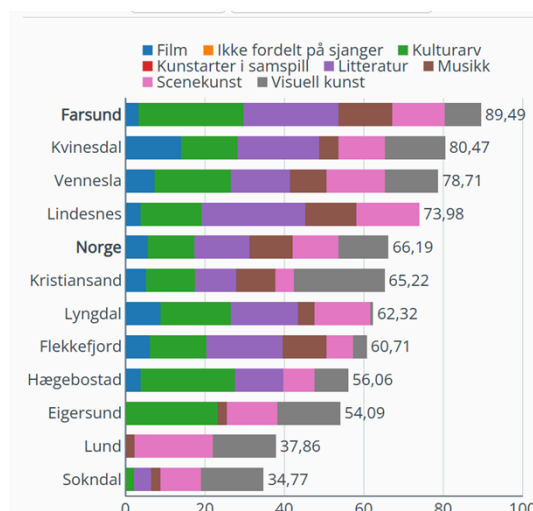
7.1 Den kulturelle skolesekken (DKS)

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en nasjonal ordning som sikrer at alle skoleelever i Norge får oppleve profesjonell kunst og kultur hvert år. Målene for DKS er å tilby et gratis og jevnlig kunst- og kulturtilbud av høy kvalitet til alle barn og unge i grunnskolen og videregående skole, uavhengig av

bosted. Dette skal bidra til elevenes danning og utdanning, og formidle et kulturtilbud som representerer et mangfold av uttrykk og utøvere.

I Stortingsmelding 18 (2020–2021) «Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge» er de nasjonale målene for DKS formulert. Meldingen understreker at alle barn og unge, uavhengig av bakgrunn, skal ha tilgang til et mangfoldig kulturliv og muligheten til å delta, skape, lære og mestre. Videre skal kunst og kultur som er laget for og formidlet til barn og unge, være av høy kvalitet, og det skal legges til rette for at barn og unge får oppleve og skape kultur på egne premisser ([Regjeringen](#)).

DKS skal gi opplevelser gjennom ulike uttrykksformer som teater, musikk, dans, film, litteratur, billedkunst, skulptur og arkitektur. I 2023 ble det gjennomført anslagsvis 111 DKS-forestillinger, noe som tilsvarer 89 forestillinger per 1 000 barn i aldersgruppen 6–15 år. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet på 66 forestillinger per 1 000 barn. Fordelingen av sjangre viser at 29 % av aktivitetene var innen kulturarvproduksjoner, etterfulgt av litteraturproduksjoner med 27 %. Dette reflekterer et variert tilbud som ivaretar både bredde og fordypning.

Figur: Antall besøk på DKS-forestillinger per barn i grunnskolealder (6-15 år), fordelt på ulike sjangere, i Farsund og utvalgte kommuner.

Organisering i Farsund kommune

Kulturpolitisk er DKS viktig, fordi den kan være en kanal til å vise nyskapende kultur. Skolene i Farsund bruker Den kulturelle skolesekken aktivt.

Organiseringen av DKS i Farsund innebærer et samarbeid mellom kultur- og oppvekst på alle nivåer. Kommunen mottar årlig tilskudd fra Agder fylkeskommune til drift av DKS, og det er et mål å sikre at tilbudet er tilgjengelig for alle skoler i kommunen. For å sikre effektiv gjennomføring og oppfølging av DKS-programmet på skolene, er det etablert DKS-koordinatorer ved hver skole. Disse koordinatorene fungerer som bindeledd mellom kultur, skolens ledelse, lærere og eksterne kunstnere, og har som hovedoppgave å tilrettelegge for og administrere DKS-tilbudet på sin skole.

Fokus: Sikre variert kulturformidling av høy kvalitet til barn og unge

7.2 Ung Kultur Møtes (UKM)

Ung Kultur Møtes (UKM) i Farsund arrangeres første fredag i februar hvert år og gir ungdom mellom 13 og 20 år muligheten til å vise frem sine talenter og interesser. I tillegg holdes det kurs flere ganger i året, årlige forestillinger og utstillinger. Dette gir ungdommen en plattform for å uttrykke seg kreativt. Kulturskolen jobber aktivt med prosjekter som elever kan delta med i UKM.

I Farsund holdes UKM på Kulturhuset Ekko: Fritidsklubben er «backstage», salen er arena for forestilling og foajeen på kinoen er utstillingslokale for kunst.

De siste årene har vi samarbeidet med Ekko fritidsklubb og MOT, og avslutter kvelden med taco for alle inne på hovedetasjen for fritidsklubb/kulturskole.

På kommunenes arrangementer er aldersgrensen satt ned til 10 år, men for å komme videre til fylkes- og landsfestivalen, må man være innenfor 13-20.

I Farsund er det primært deltagelse i:

- musikk
- dans
- teater
- kunst (søm, tening, maling, skulptur mv.)
- film
- konferansier

I 2024 deltok 31 personer på scenen og kunstutstillingen bestod av 10 kunstverk.

UKM i Farsund er et samarbeid mellom alle avdelingene på kultur, og vi samarbeider også med skolene når det er rom for det.

I 2015 ble «helårsUKM» lansert nasjonalt, med ønske om at det skal være små arrangementer og/eller kurs i regi av UKM hele året. Vi har holdt flere ulike kurs høst og vår, og de har vært populære. Dette har ført til at noen også har meldt seg på UKM.

Fokus: tilby en plattform for alle, med kreativ utfoldelse og nettverksbygging.

7.3. Ung kultur/ungdomsarbeid

Farsund kommune har et omfattende ungdomsarbeid som fokuserer på å forebygge mobbing, utenforskap, ensomhet og rusproblematikk blant unge. Gjennom ulike aktiviteter og tilbud søker kommunen å skape trygge og inkluderende arenaer for ungdom, med faste voksenpersoner som innehar høy kompetanse og lang erfaring.

Avdelingen arrangerer ulike aktiviteter som gjenbruksdager, Danmarksturer, Kongeparkenturer, minifestivaler og skiturer, for å nevne noen, som gir ungdommen muligheter til å delta i meningsfulle fritidsaktiviteter. Disse aktivitetene bidrar til å styrke folkehelsen, og motvirke ensomhet og utenforskap.

7.3.1 Fritidsklubber

Kommunen driver to fritidsklubber, Shadow og Ekko, som holder åpent fire ganger i uken. Klubbene er brukt av mange, noe som gir dem et trygt sted å være og delta i ulike aktiviteter.

Ungdomsleder i kommunen er ansvarlig leder for klubbene. Farsund kommune har to ungdomsklubber som har til sammen 8 klubbarbeidere i mindre prosentstillinger. Dette utgjør ca. 1,6 årsverk, 0,8 årsverk på hver klubb.

Ifølge tall fra Norsk kulturindeks fra 2023 hadde fritidsklubbene i Farsund i gjennomsnitt 4,59 besøk per ungdom, noe som er 133 % over landsgjennomsnittet og tredje høyest blant kommunene i regionen. Dette reflekterer en høy etterspørsel og Farsund skiller seg ut som en kommune som prioriterer ungdommens behov for trygge og inkluderende arenaer, noe som er avgjørende for å fremme fellesskap, trivsel og aktiv deltakelse i lokalsamfunnet. For å opprettholde og styrke dette tilbudet, bør det legges til rette for ytterligere utvikling av aktiviteter og fasiliteter i klubbene.

7.3.2 Shadow

Shadow fritidsklubb holder til i kjelleretasjen på Lista Ungdomsskole. Det er et tilbud til alle unge fra ungdomsskolen og oppover, til og med videregående. Klubben har et fellesrom med biljard, bordtennis, TV og sittegrupper. Klubben har eget kjøkken med kiosk, frisørrom, diskotek, musikkstudio og «gaming rom».

Klubben arrangerer Danmarksturer to ganger i året. I tillegg kommer enkeltarrangementer slik som 8. klassefest, skiturer og ungdomskrasj i Listahallen. Åpningstider er tirsdager kl. 18.00-22.00 og lørdager kl. 20.00-24.00.

Klubben er medlem i Ungdom og Fritid – Landsforeningen for fritidsklubber og ungdomshus, og er aktiv samarbeidspartner i MOT, og bruker verdiene «MOT til å si nei, MOT til å leve og MOT til å bry seg» aktivt i arbeidet på klubben.

Shadow fungerer som en tilrettelegger for et bredt kulturliv i Farsund. Hver torsdag brukes lokalene av en gruppe mennesker fra avdeling for nedsatt funksjonsevne. Farsund skytterlag benytter også lokalene i forbindelse med sine arrangementer. Lokalene leies ut til bursdager, lag og foreninger og diverse arrangementer, og er derfor nesten i bruk hver dag.

7.3.3 Ekko

Ekko fritidsklubb holder til i Kulturhuset Ekko i Farsund. Det er et tilbud til alle unge fra ungdomsskolen og oppover, til og med videregående. Klubben har et fellesrom med biljard, bordtennis, TV og sittegrupper, og har et eget kjøkken. Den har også egne lokaler med diskotek i underetasjen. Åpningstidene følger skolens ferier.

Klubben arrangerer i samarbeid med MOT og Shadow Danmarksturer to ganger i året. Klubben er i tillegg aktivt med på arrangement i forbindelse med «Ung Kultur Møtes/UKM» i februar, og enkeltarrangementer slik som skiturer og ungdomskrasj i Listahallen.

Åpningstider er tirsdager kl. 18.00-22.00 og fredager kl. 20.00- 24.00. Vi har et tilbud hver fredag fra kl. 18.00-20.00 for barn fra 5. – 7. klasse.

7.3.4 Flipside

Flipside skatehall er Norges største innendørs skate og scoote-hall, som er åpent fire dager i uken. Her finner ungdommen fasiliteter som klatrevegg, foam pit og resi pad, som gir muligheter for både fysisk aktivitet og sosialisering.

Anlegget består av 2500 kvadratmeter innendørs skatepark i tillegg til ramper utendørs. Flipside er viktig for Farsund kommune, både som forebyggende ungdomsarbeid og som turistmål. Flipside skatepark har også stor verdi som en aktivitet i forbindelse med større arrangementer i Farsund kommune, som fotball- og håndballturneringer, landstreff for ulike ungdomsorganisasjoner m.m. Skaterampene utvendig og innvendig, og klubbhuset eies av Farsund kommune. Hallen leies av Lista Hangar Eiendom AS. Flipside skatepark er blitt en viktig del av fritidstilbudet i kommunen. Det er mange som ser på dette tilbudet som en egen fritidsklubb, og tilbudet fanger flere unge som ikke er med i annen organisert aktivitet. Det finnes en egen klubb for de som driver med skating, scoot og BMX. Disse bruker hallen på klubb-basis.

Åpningstider: mandager kl. 20.00-22.00 (oldboys), torsdager kl. 17.00-20.00 (klubbkveld) og lørdager og søndager kl. 12.00-18.00 (kommunen). I ferier har vi hatt åpent tirsdager, torsdager, lørdager og søndager kl.13-20. I tillegg er det en rekke tilreisende, både unge og voksne utøvere, som benytter anlegget.

Hallen blir brukt mye til bursdagsutleie, skoler, og lag og foreninger. Flipside skatepark er aktiv samarbeidspartner i MOT, og vi bruker verdiene «MOT til å si nei, MOT til å leve og MOT til å bry seg» i arbeidet på skateparken.

Flipside, ledet av ungdomsleder og støttet av timelønnede ansatte, drives med et stort frivillig arbeid, noe som senker kostnadene. Sommerdriften håndteres av ungdommer i sommerjobb gjennom Farsund kommune.

Inntektsgrunnlaget er medlemskap, inngangspenger, utleie, kiosksalg og sponsorinntekter. De dagene hallen ikke har vanlige åpningstider leies den ut til bursdagsfeiringer. Det kan være mellom en til to ulike feiringer samme dag.

7.4 MOT i Farsund

Farsund er en MOT-kommune. Det betyr at MOTs verdier skal brukes for å gi barn og unge i kommunen verdi og verktøy til å gå gjennom ungdomstiden. Verdiene er forankret i positiv psykologi, og MOTs verdier er: MOT til å leve, MOT til å bry seg og MOT til å si nei. Forskning viser at skoler som er en del av MOT-familien, har mindre hyppig mobbing, færre ungdom uten en eneste venn, mindre psykiske vansker og mindre hyppig rusmisbruk.

MOT skolerer også noen ungdomsskoleelever til «Ung MOTivator». Disse elevene skal være gode forbilder og trygge medelever. De fungerer som brobyggere mellom barne- og ungdomstrinnet, og er aktivt med på lokale arrangementer i MOTs regi. MOTs arbeid er rettet mot elevene i ungdomsskolene i Farsund kommune, og er det viktigste arbeidet vi gjør. I tillegg har vi MOT for alle klassene på 7. trinn. Rammen «Robust ungdom» skal gi unge en plattform som de føler seg trygge på.

MOT arrangerer en rekke arrangementer ofte i samarbeid med klubbene: Tre skiturer, russearrangement, 16. mai-arrangement i Listahallen, Danmarkstur med 100 ungdommer, Kongeparken på dagstur og flere ungdomscrash i Listahallen.

Kultur er delaktige i kommunens tverrfaglige team for barn og unge. Dette vil være et viktig og godt verktøy i møte med utfordringer som ungdommene og samfunnet opplever.

MOT-teamet i kommunen består av en MOT-koordinator og to MOT-coacher, som står for daglig drift i form av skolebesøk, samarbeid med fritidsklubbene, kontaktpersoner for lag og foreninger som har undertegnet kontrakt om «MOT i fritid», kontaktpersoner og arrangører av ulike aktiviteter i MOTs regi rettet mot ungdom. Skolebesøk med MOT fyller en viktig rolle i ungdomsskoleelevenes hverdag. Det er mange positive tilbakemeldinger på opplegget både på skolen og i fritid.

Fokus: MOT-verdiene skal gjennomsyre vårt lokalmiljø på en god og trygg måte for den enkelte innbygger.

8. Farsund bibliotek

Farsund bibliotek er en viktig del av kommunens kulturtilbud og biblioteket har et tverrsektorielt perspektiv som favner både utdanning, livslang læring, kultur, folkehelse og stedsutvikling. I tillegg til hovedbiblioteket har vi også filial på Borhaug, som er samlokalisert med skolebiblioteket til Borhaug skole. Hovedbiblioteket fungerer som skolebibliotek for den fylkeskommunale videregående skolen, som kjøper skolebibliotektilbud tilsvarende en full stilling ved Farsund bibliotek. I 2024 hadde biblioteket cirka 35 000 besøk og et utlån på cirka 28 000 medier.

8.1 Åpningstider og tilgjengelighet

Farsund bibliotek har åpent mandag og fredag 10.00-15.00, onsdag og torsdag 10.00-19.00 og tirsdag 10.00-16.00. Det er tilrettelagt inngang fra skoleplassen med rampe og tilgang til heis. Borhaug filial har åpent tirsdag og torsdag 16.00-19.00. I tillegg til betjent åpningstid, skal det innføres ubetjent åpningstid (meråpent) ved Farsund bibliotek og Borhaug filial. Dette vil gi lånere tilgang til biblioteket utenom ordinær åpningstid.

8.2 Folkebibliotekets rolle

Folkebiblioteket skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon til alle som bor i landet. Biblioteket skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. ([Lovdata](#)).

Bibliotekene har et lovpålagt opplysningsoppdrag som innebærer å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Det er kommunene selv som har hovedansvaret for å utvikle folkebibliotekene sine og sørge for at Lov om folkebibliotek blir oppfylt.

I Lov om folkebibliotek er det fastslått at både fylke og stat har visse oppgaver ovenfor folkebibliotekene og at folkebibliotekene inngår i landsdekkende samarbeid, på tvers av kommuner og fylkesgrenser. Dette ser vi gjennom de to store landsdekkende bibliotekstrategi-periodene sektoren har vært igjennom;

- Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018: Statens oppgaver og ansvar for utvikling av folkebibliotekene og det som endte opp som utvidet Nasjonal bibliotekstrategi 2020-25: Rom for demokrati og danning.
- Nasjonal bibliotekstrategi 2020–2023, med tittelen "Rom for demokrati og danning", har som hovedmål å videreutvikle bibliotekene som relevante og viktige kunnskapsinstitusjoner som skal bidra til folkeopplysning og danning for befolkningen ([Regjeringen](#)). Strategien er delt inn i tre hovedområder: Formidling, samarbeid og utvikling, og infrastruktur

Farsund bibliotek har på lik linje med resten av biblioteksektoren deltatt i disse strategiperiodene hvorav 2025 markerer slutten på den siste strategien. Signalet fra Nasjonalbiblioteket er at det ikke vil bli flere strategier eller en ny periode, men at materiellet i begge strategiene fortsatt vil være gjeldende for å kunne arbeide konstruktiv med bibliotekutvikling i folkebiblioteket. Begge strategiene vil gi gode resultater for det videre arbeidet med biblioteket i Farsund kommune.

8.3 Tilbud og tjenester

Biblioteket tilbyr et bredt spekter av tjenester og ressurser for publikum. Her kan man blant annet låne bøker, lydbøker, filmer, dataspill, tidsskrifter, brettspill, lese aviser og benytte seg av digitale ressurser eller tjenester. Det er også publikums-PCer og trådløse nettverk, i tillegg til kopimaskin for utskrift eller kopiering. Biblioteket har grupperom til fri benyttelse, en stor lokalhistorisk avdeling og innbundne årganger av Farsunds lokalavis.

For å oppfylle det lovpålagte mandatet arrangerer biblioteket også foredrag, debatter, forestillinger, samtaler, bokpresentasjoner og verksteder med jevne mellomrom.

Bibliotekene spiller en sentral rolle i å fremme samtlige av FNs bærekraftsmål gjennom tjenester og aktiviteter. Ved å tilby gratis tilgang til informasjon, utdanning og kultur, bidrar de eksempelvis til å redusere ulikhet og fremme sosial bærekraft. Bibliotekene fungerer som inkluderende møteplasser som styrker fellesskap, og gjennom delingskultur og tilgang til ressurser, støtter biblioteket både bærekraftig forbruk og livslang læring.

8.4 Fysisk møteplass

Bibliotekets oppgave som møteplass er så viktig at det er nedfelt i folkebibliotekloven. Biblioteket ble også trukket frem i Folkehelsemeldingen «Gode liv i et trygt samfunn» (Meld. St. 19, 2018–2019) som en viktig møteplass for alle innbyggere, uavhengig av alder, bakgrunn eller økonomisk status. ([Regjeringen](#)). I Farsund kommer dette blant annet til syne gjennom arbeidet med ubetjent åpningstid hvor alle kommunens innbyggere i tillegg til ordinær åpningstid kan benytte seg av bibliotekets tre etasjer som møteplass når det ikke er ansatte på jobb. I Nasjonal bibliotekstrategi 2020–2023 fremheves meråpne bibliotek som et tiltak for å gjøre bibliotekene mer åpne og tilgjengelige, og som et eksempel på «nye driftsformer» (Kapittel 5.1) ([Regjeringen](#)).

8.5 Digitale kompetanse

Folkebibliotekene kan også være med å bidra med økt digital kompetanse hos sine innbyggere, og et av målene med den siste bibliotekstrategien (Nasjonal bibliotekstrategi 2020–2023) var at regjeringen ønsket å «utvikle bibliotekene som synlige institusjoner i kommuner, skoler og læringsinstitusjoner» når det kom til digital kompetanse ([Regjeringen](#)) Lokalt har dette gitt utslag gjennom samarbeid med SeniorSurf, Frivilligsentralen og Game of Lister, i tillegg til det biblioteket tilbyr på daglig basis til de som trenger hjelp med å orientere seg i den digitale hverdagen.

8.6 Skolebibliotek

I 2014 ble lov om folkebibliotek endret og paragrafen om Samarbeid med skoler ble fjernet. Farsund bibliotek har likevel fortsatt med et tett samarbeid med skolene og skolebibliotekene og kan fungere som et faglig knutepunkt for skolebibliotekene/skolebibliotekarene, men dette samarbeidet må sikres gjennom en politisk behandling og ende opp med en samarbeidsavtale. Folkebiblioteket kan også være en pedagogisk ressurs i undervisningen til skolene, gjennom å tilby opplæring i kildekritikk, informasjonssøk og bruk av digitale ressurser.

8.7 Avtaler for biblioteket

Det er flere sentrale avtaler som spesifikt gjelder for bibliotekenes virksomhet. De mest sentrale er:

- Avtale om bibliotekvederlag for 2025-2034
- Innkjøpsordningane for litteratur (via Kulturrådet)
- Bokhylla-avtalen (NB og Kopinor)
- Databehandleravtale for bibliotek kortet
- Retningslinjer for fjernlån

Fokus: Hvordan kan biblioteket videreutvikles som et moderne og fremtidsrettet bibliotek?

9. Kunst og kultur til seniorene våre

Som i resten av landet blir Farsunds befolkning stadig eldre og eldre. Det er viktig for Farsund kommune å tilrettelegge for at de eldre både skal kunne være aktive brukere av kulturtilbud, men også gjøre slik at de kan være en ressurs inn i det frivillige arbeidet.

9.1 Den kulturelle gyngestolen (DKG)

Den kulturelle gyngestolen er Farsund kommunes navn på det nasjonale tilbudet «Den kulturelle spaserstokken». Dette er en ordning der kommunene søker fylkeskommunen om økonomisk støtte til aktiviteter og arrangementer for eldre der de er.

Kulturkontoret søker om tilskudd årlig, og får midler fra fylkeskommunen basert på antall eldre bosatt i kommunen. Kommunen rapporterer for midlene til fylkeskommunen mot slutten av hvert kalenderår.

Det er presisert at tilskuddet fra staten først og fremst skal gi mulighet for kulturtilbud til de som ikke har sjanse til å delta på dette selv. I samarbeid med eldrerådet i kommunen, er det derfor bestemt at de fleste av arrangementene skal holdes på eldreinstitusjonene i kommunen, siden de som bor her er de som har størst problemer med å komme rundt. Det har vist seg at det er arrangementer som inneholder musikk som er best egnet, så dette tar vi hensyn til. Det er ønskelig å få til ett arrangement i måneden, med unntak av juni/juli. Arrangementene holdes stort sett samme dag på Listaheimen og Farsund omsorgssenter.

Fokus: Sikre variert kulturformidling av høy kvalitet til eldre

10. Idrett og fysisk aktivitet

Vi har en flere ulike idrettslag, og langt over 20 ulike sportsgrener er representert. Kommunen kjennetegnes av gode idrettsanlegg og tre flotte idrettshaller. Alle innbyggerne i Farsund skal ha et tilbud som gjør det mulig å være fysisk aktive i naturen, i nærmiljøet og i idrettsanlegg, uansett alder og behov. Dette sikrer livskvalitet og folkehelse for Farsunds innbyggere. Ungdom forblir aktive i organisert idrett lenger. Eldre har et tilbud om fysisk aktivitet i sitt nærområde slik at man unngår passivitet. Flere tar «de gode valgene» i forhold til aktivitet i hverdagen. Grupper som ikke er fysisk aktive blir mer aktive.

Farsund har utarbeidet en egen plan for Idrett, friluftsliv og nærmiljøanlegg, som nå er overført til teknisk enhet fra høsten 2023. Planen er forankret i kommuneplanens samfunnsdel 2018-30 og visjonen: Fristende, nyskapende – best på natur og det gode liv. Visjonen i denne planen er «Alle i aktivitet». Se egen plan [her](#)